

Jeseniška Straža.

Priloga „GORENJCU“ števil. 51 z dne 22. decembra 1906.

Tiskovna pravda

Antona Pongratza proti našemu listu. Dalje.

Pri sodišču vložen predlog za dokaz resnice slove:

Pr. VIII. 6./6.

C. kr. deželno kot porotno sodišče

v

Ljubljani.

Zasebni obtožitelj:

Obdolžene:

Anton Pongratz, blagajnik bratovske skladišnice na Jesenicah, ki ga zastopa odvetnik dr. Oton Valentšchag v Ljubljani.

Andrej Sever, bivši urednik »Jeseniške straže« sedaj v Krškem, ki ga zastoparja dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani.

Dokazni predlog

za porotno razpravo dne 1. decembra 1906.

Predmetna obtožba je sad političnega boja, ki se je v zadnjih letih bojeval in se deloma še bojuje na Jesenicah.

V pojasnitev položaja navajam sledeče okoliščine:

Gospod zasebni obtožitelj je uradnik jeseniške tovarne in je imel pristop v vse kroge na Jesenicah.

Še v letih 1902. oziroma 1903 je bil gospod nasprotnik strasten pristaš nemške politične stranke na Jesenicah. Obe slovenski stranki, klerikalna kakor liberalna, sta se takrat skupno borili proti nemški stranki, v kateri je imel zasebni obtožitelj eno glavnih besed ter je tudi kot pristaš nemške stranke kandidiral v občinski zastop.

Ni pa preteklo eno ali dve leti, pa je gospod zasebni obtožitelj s svojim političnim prepričanjem presedlal in se je prelevil iz popreje strastnega Nemca v radikalno naprednega Slovenca. Ne more se ravno trditi, da je tako postopanje gospoda zasebnega obtožitelja moglo vzbuditi pri jeseniških prebivalcih trdno zaupanje v stalnost njegovega političnega prepričanja.

Pršlo je pa še hujše. — Kot radikalno napreden Slovenec ustanavljal je slovensko izobraževalno društvo in govoril na raznih shodih proti klerikalcem v smislu programa slovenske radikalne napredne stranke.

Pobijal je vse, kar je bilo nemškega, ter se je s posebno vneto zavzemanjem za to, da se privede takrat ustanovljajoča se klerikalna stranka do političnega pogina. Dopisoval je v dnevnik »Slovenski Narod«, tamkaj je z vso vneto pobijal klerikalce in žalil posameznike kakor tudi celo stranko z direktnimi in indirektnimi napadi. Duhovščini je odrekal vsako pravico do eksistence, ji nadeval različne sramotilne priimke, kakor je to pač v takim boju običajno pri strankarju, ki se z vso silo trudi, nasprotnika — v tem slučaju klerikalca — uničiti. »Slovenski Narod« ima vse polno njegovih dopisov iz leta 1903, oziroma 1904. Vse to je na Jesenicah notorično.

Gospod nasprotnik pa se je kmalu naveličal narodno-napredne stranke, bodisi da ga je njegovo častihlepje ali pa osebno sovraštvo proti posameznim članom narodno-

napredne stranke spravilo v druge smeri, česar danes ni treba več preiskovati. Resnica je le, da se je leta 1905 gospod Pongratz kazal kot najstrastnejšega klerikalca, čigar edina življenska naloga je, uničiti slovensko radikalno napredno stranko na Jesenicah. — Poleg klerikalca pa se je vzbudilo v njem tudi njegovo prejšnje prepričanje Nemca. Notorično je, da je podpiral nemško »Südmärker«, dočim je bil prej član in agitator slovenskega »Sokola« na Jesenicah. Sedaj pa seveda ni bil več to. Poprej je pisal v »Slovenski Narod«, kjer je napadal klerikalce, sedaj pa se je zatekel k »Slovencu«, glasilo klerikalne stranke ter je v tem listu napadal vse, kar je naprednega slovenstva na Jesenicah. — V letu 1905 je izšlo nabor dopisov z Jesenic posebej v sob. tih številkah iz peresa g. Pongratza, deloma brez njegovega podpisa velikokrat pa tudi z njegovim podpisom. V takih odprtih pismih, signiranih z njegovim podpisom, je dajal svojim mržnjam in svojemu divjemu sovraštvu proti naprednim voditeljem več kot primerne duška. Imenoval je voditelje napredne stranke na Jesenicah celó barabe sploh ljudi, katere je treba uničiti in katerim je treba vzeti vsak ugled, ki ga imajo v občini. Klical je v dopisu: Preat. jeseniška napredna stranka! — To je cili kalejdoskop Pongratzevih prepričanj, ki se vrste v naglici čno za drugim in eno poleg drugega.

Konec prih.

NOVIČAR.

Občinska seja z dne 19. decembra 1906.

Seja je bila izvanredna, ker jo je zahtevalo 11 klerikalnih odbornikov z Zabukovcem in Pongratzem na čelu. Župan dr. F. Kogoj konstatira sklepčnost ter otvori ob 4. uri popoldne sejo. V kratkih besedah opominja odbornike vseh strank, da naj opuščajo predloge, ki le razburjajo duhove — Zabukovec se ironično smeje — in je bolje za občino, da se družimo na skupnem gospodarskem delu. Vsaka stranka je v odboru toliko močna,

da lahko onemogočuje uspešno delo. Župan povdarja, da je to njegovo osebno mnenje, prepušča pa prosti volji posameznika, da stori, kar se mu zdi umestnejše. Nato se prečita zapisnik prejšnje občinske seje. Odbornik Zabukovec se oglasi k besedi in pravi, da je župan pri Pongratzevem predlogu strankarsko postal, ker je dal besedo odborniku Fabincu, da si je baje odbornik Čebulj že prej predlagal — konec debate. Se sprejme v zapisnik. Odbornik Zabukovec predlaga, da se da na glasovanje predlog o odstranitvi obč. tajnika Humra iz občinske službe. Župan: Preidimo k glasovanju, in sicer odredim poimensko glasovanje! Pri teh besedah vstanejo odborniki narodno-napredne stranke kakor en mož ter se odstranijo iz zborovalne sobe. S tem se je zopet začelo v jeseniškem občinskem odboru obstrukcija, ker hočejo klerikalci in Nemci nekaj doseči z nasilstvom, kar pa se jim ne bo nikoli posrečilo. Postavno število klerikalno-nemških odbornikov je zopet takoj po seji zahtevalo izvanredno občinsko sejo.

Stranka vlačugarjev in goljufov. Imenitno stranko imajo sedaj klerikalci na Jesenicah. Kristusov naslednik Zabukovec je lahko ponosen na njo. Pongratz, ki je pokazal svoje znanje v neki zelo nekavalirski stroki, je strankin reprezentant in zastopnik. On vodi pisarniške posle, zastopa stranko pri sodnijah in opravlja sploh vse, kar služi v okrepitev in obrambo klerikalne stranke. toraj na vsak način v večjo čast božjo. Blagajniške posle opravlja bivši jeseniški župan, o katerem čujemo v nekem odprtem pismu na drugem kraju, da je znal izbornu upravljati občinsko gospodarstvo. Nad vsem pa drži župnik Zabukovec svojo blagoslovljeno roko kot nebeški zaščitnik, namesto da bi se ne pajdašil z ljudmi, ki ne delajo časti v obrambo — svete vere. Ni vrag, da bi ne obstala Petrova skala katoliška cerkev do konca sveta! Ljudstvo, kdaj se pač spame-tuješ!?

Gorica ☉ Svoji k svojim! ☉ Gorica

Hotel „pri zlatem jelenu“

V sredini mesta. — Narodno podjetje. — Krasna lega. — Nad 30 sob. — Velik jedilni salon, stekleni salon, točarna, klubove sobe, kegljišče. — Veliki in mali vrt za restavracijo, obsežna veranda. — Solidna postrežba.

Gorenjci!

Naša železnica vas vodi v Gorico! Podpirajte svoje rojake, ki se bore za gospodarsko osvobojo od tujcev.

Z malim kapitalom

se zasluži veliko denarja, ako se z mojimi izvlečki (ekstrakti) izdeljuje žganje in likere na mrzli način.

Kdor z mojimi izvlečki (ekstrakt) manipulira, mu jamčim za najboljši uspeh.

Kdor se te izvrstne tvrdke hoče udležiti, naj pošlje svoj natančni naslov pod imenom: „Prva tovarniška tvrdka 80.400“ na anončno ekspedicijo **Edvard Braun**, Dunaj. I., Rotenturmstraße 9. 255

Naznanilo.

Javljam tem potom slavnemu občinstvu, da sem svojo podružnico na Jesenicah opustil, ker odprem dne 16. decembra

na Glavnem trgu v Radovljici

nanovo urejeno prodajalno.

Krojaskim mojstrom ali trgovcem dam svojo prodajalno na Jesenicah v najem, prodam pa tudi nje celo opravo.

Priporočam se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila, katera bodem kakor vedno najvestneje in ceno izvršil.

Josip Pogačnik

249 2-2

krojaski mojster v Radovljici.

Primerno božično darilo

SO

drsalke

ki jih po najnižjih cenah prodaja trgovina

„Merkur“ - Peter Majdič

246 3-2

KRANJ.

Poskusite
in priporočite
izdelke
Vydropske tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastojnj.

238 4

Pod to
znamko
je spoznati
prodajalne,

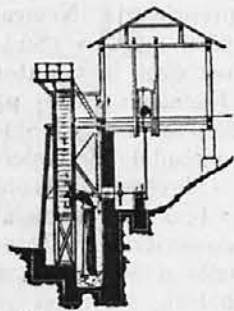
v katerih
se prodajajo
samo Singerjevi
šivalni stroji

Singer Co., akc. druž. za šivalne stroje
Kranj, glavni trg 192.

33-43

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom «izvirne Singerje». Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki «izvirni Singerjevi stroji» kvačjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kakega poročstva, niti doposlati posamnih delov.

G. Tönnies

69-26

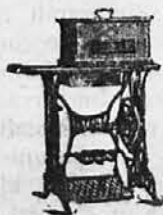
tovarna za stroje, železo in kovinolitarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa, Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 226-8

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

leniki se dopošljejo na zahtevanje zastojnj.

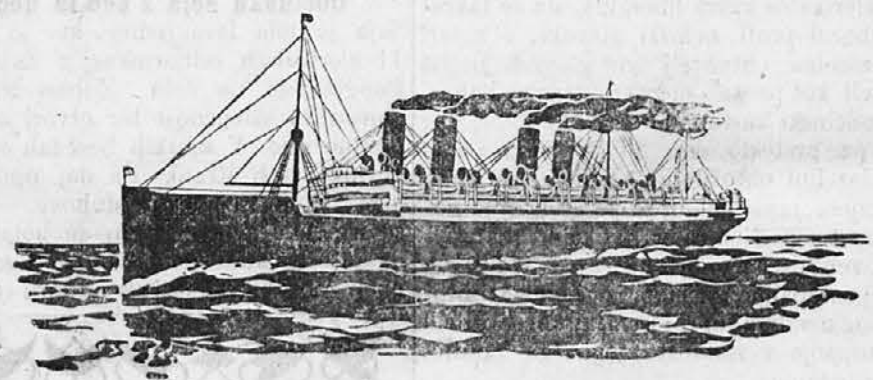
Seydlin

Najbolje za zobe

Dobiva se v lekarni g. K. Šavnika v Kranju

Berite.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severnonemškega Lloyd“
iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-jū v Kolodvorskih ulicah št. 35
nasproti občeznane gostilne «Pri starem Tišlerju».

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena, reelna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorabo, Mexiko, Californija, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdeston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele svet, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapur, v Avstralijo itd. itd.

228-6